

РЕШЕНИЕ

№ 898

гр. Стара Загора, 17.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, VIII-МИ ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и шести септември през две
хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Антония Тонева

при участието на секретаря Анастасия П. Балабанова
като разгледа докладваното от Антония Тонева Гражданско дело №
20235530102351 по описа за 2023 година

Производството е с правно основание чл.26 ал.1 ЗЗД и чл.55 ал.1 ЗЗД.

Ищецът Н. Г. П. твърди в исковата си молба, че между нея, в качеството на кредитополучател и „КРЕДИТ ИНС“ ООД, в качеството на кредитодател, е сключен договор за потребителски кредит №103303 на 29.06.2020г. На 29.12.2020г. кредитодателят се преобразува, сменяйки своята правна форма от дружество с ограничена отговорност на акционерно дружество на акционерно дружество. Договорът между страните е сключен при условията на закона за електронния документи и електронните удостоверителни услуги /ЗЕДЕУУ/. По силата на този договор, последният е следвало да предостави заемни средства в размер на 2500 лева. Съгласно чл.3.1 от договора, годишен лихвен процент на заема от 36%, а годишният процент на разходите е 49.7%. Уговореният срок на договора е 12 месеца. Страните се съгласяват Кредитодателят да изплати уговорената заемна сума на кредитополучателя чрез плащане в брой, чрез системата за разплащане на Изипей или по банков път. Заявява, че към настоящия момент горепосоченият договор за потребителски кредит е погасен изцяло. Това обстоятелство се потвърждава от представените платежни документи. Погасяването на сумите по кредита е извършено чрез плащане на 10 месечни вноски от страна на ищцата в периода от датата на подписване на договора до 11.09.2021г., когато е направена и последната вноска. На 12.04.2021г., ищцата се снабдява с удостоверение за сключен Договор за потребителски кредит „Екстра“, с изх. №000365/12.04.2021г., от което е видно какъв е бил размерът на актуалното задължение към онзи момент. След издаване на удостоверението, г-жа П. внася още три погасителни вноски. По този начин договор за потребителски кредит № 103303 от 29.06.2020 г. е погасен изцяло и по него ищцата няма други задължения. Общата сума, която е заплатила на „Кредит Инс“

АД по процесния договор е в размер на 4279,76 лева.

Ищцата счита, че е надплатила сумата от 1779,76 лв., тъй като Договора за потребителски кредит е недействителен - не отговаря на изискванията на ЗПК и съгласно чл.23 от ЗПК, Н. Г. е следвало да върне само чистата стойност на кредита от 2500 лв., като не дължи лихва и други разходи по кредита. Съображенията в тази насока са следните: Счита, че действително приложеният в кредитното правоотношение годишен процент на разходите е различен от посочения в договора от Кредитодателя, в размер от 49.7%, тъй като съгласно приложения погасителен план към договора, погасителната вноска е анюитетна и е в размер на 234,58 лева, без включената „такса гарант“, а с включена такса „гарант“ 384,58 лева. Съгласно приложения към договора погасителен план, договорната лихва не намаля съобразно главницата, а остава в същия размер, което означава, че ежесечно лихвения процент нараства. В следствие на това трябва да се направи извод, че приложения лихвен процент е много по-голям от представения на ищеца, което означава, че клаузата, уреждаща размера на възнаградителната лихва, е както неравноправна, така и недействителна. Последната цели да заблуди потребителя, като по този начин кредитора се обогати значително повече. Дори и да не се приеме, че приложената възнаградителна лихва по договора е в различен размер от посочената в договора, то за да бъде такава вноската по заема, Кредиторът е инкорпорирал в нея допълнителна сума, която е оскъпила кредита и съответно от „Креди Инс“ АД не са спазени изискванията на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК във връзка с договор за потребителски кредит № 103303 от 29.06.2020г. Разпоредбата сочи, че договорът трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като трябва да се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Годишният процент на разходите следва да включва всички преки и косвени разходи във връзка с кредитното правоотношение, включително, но не само таксите по отпускане и управление на кредита, възнаградителната лихва и други. Спазването на това изчисление и даването на тази информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР и общо дължимата сума по договора са вменени като императивна разпоредба в ЗПК. Като съгласно чл. 22 от ЗПК, ако това условие не е изпълнено, договорът за заем е недействителен.

Ищцата сочи като основание за доводите за нищожност на процесния договор за заем клаузата на чл.4 от договора. С нея се урежда, че от кредитополучателя се дължи на ответника такса „гарант“ за дружество поръчител. Въпросната такса отново не е включена в годишния процент на разходите и в тази връзка не е приложен правилния такъв по договора. Видно от приложената справка от калкулатор за ГПР, последния възлиза на 384,58 лева, когато се включи и такса „Гарант“. Соци, че никъде не е посочен поръчителят, не е приет от кредитора такъв в съответствие с чл.101 от ЗЗД и договорът за поръчителство може изобщо да не съществува, което ще означава, че без правно основание е начислена и събрана такса „Гарант“, като стойността на заема е многократно оскъпена по този начин, а цел единствено е била свръхпечалба на ответника.

Ищцата твърди, че нарушение на закона е налице и защото в договора, кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютна стойност на годишния процент на разходите по заема. Липсва обаче ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира същият от 49.7 %/. Съобразно разпоредбите на ЗПК, годишният процент на разходите изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Тоест в посочената величина следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. В случая, в договора за кредит яснота досежно тези обстоятелства липсва. Следва да се има предвид, че ГПР е величина, чийто алгоритъм е императивно заложен в ЗПК и приемането на методика, налагаща изчисляване на разходите по кредита по начин, различен от законовия, е недопустимо. Тези съставни елементи обаче остават неизвестни, при което се създават предпоставки кредиторът да ги кумулира, завишавайки цената на ресурса. Не става ясно какво се включва в общите разходи за потребителя, настоящи или бъдещи. Не става ясно и как възнаградителната лихва не намаля въпреки погасяване на част от главницата, как главницата е определена да бъде 234,58 лева. Как е следвало дължимата лихва за целия срок на кредита да е в размер на 513,92 лева, а е 315 лева. За достигане на тази стойност на лихвата годишния лихвен процент със сигурност трябва да е по-голям. Пзовава се на съдебна практика - решение № 2261/18.08.2022г. на СГС по в.гр.д. № 14174/2021 г., решение № 1117/29.07.2022 г. на ОС Пловдив по в.гр.д. № 1298/2022 г., решение № 974/11.07.2022г. на ОС Пловдив по в.гр.д. №1136/2022г., решение № 976/11.07.2022г. на ОС Пловдив по в.гр.д. №1250/2022г., решение № 713/27.05.2022г. на ОС Пловдив по в.гр.д. №887/2022г., решение № 140/29.04.2022г. на ОС Пазарджик по в.гр.д. №114/2022г. решение № 553/03.05.2022г. на ОС Пловдив по в.гр.д. № 684/2022г.

В заключение сочи, че посоченият лихвен процент в договора от 49.7% не отговаря на действително приложения лихвен процент, тъй като ефективно приложената възнаградителна лихва и таксата „Гарант“ не са калкулирани в последния. Поради високия лихвен процент нараства и стойността на годишния процент на разходите, доколкото възнаградителната лихва е само един от компонентите му, но същият не е обявен на потребителя и не е посочен в чл.3.1 от договора в действителния му размер, а това е в нарушение на изискванията на чл.5 и чл.11, т.10 от ЗПК. Също така невключването на таксата „Гарант“ в посочения от потребителския договор размер на ГПР, последният не съответства на действително прилагания такъв от кредитора в кредитното правоотношение. Посочването в Договора на размер на ГПР, който не е реално прилагания в отношенията между страните представлява "заблуждаваща търговска практика" по смисъла на чл.68д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от ЗЗП. Поради това счита, че договорът за кредит е нищожен на основание чл.22 от ЗПК и неспазване на изискванията на чл.11, ал.11, т.20 от ЗПК. В тази връзка се позовава на Решение №260065 от 08.02.2021г. на ОС Бургас по гр. д. №2449/2020 г.;

Решение №260257 от 09.12.2020г. на РС Шумен по гр.д. №2313/2019г., Решение №857 от 03.07.2020г. на РС Русе по гр.д. №2303/2019г., Решение №260017 от 4.01.2021г. на РС Пловдив по гр.д. №3464/2020г.

Моли в случай, че съдът прецени, че договорът не е нищожен и в условията на евентуалност да се постанови, че договорната лихва противоречи на добрите нрави по смисъла на чл.26 от ЗЗД. Сочи, че страните са уговорили заплащането на възнаградителна лихва в размер на 36 % годишно. Съгласно чл.10, ал.2 от ЗЗД, лихви могат да се уговарят до размер, определен от Министерски съвет, а според чл.9 от същия закон, страните имат свобода на договаряне, доколкото съдържанието на договора не трябва да противоречи на повелителните норми на Закона и на добрите нрави, като именно добрите нрави определят максималния размер, до който може да се уговаря възнаградителна парична лихва. Уговореният лихвен процент на възнаградителната лихва следва да компенсира заемодателя за това, че се е лишил временно от определена своя парична сума, предоставяйки я на трето лице /кредитополучателя/, но да не води до неоснователното му обогатяване за сметка на насрещната страна по договора за заем, като тази преценка се прави с оглед момента на сключване на договора и като се съобразят всички относими обстоятелства. Според приетото в трайната, установена и непротиворечива практика на Върховния касационен съд, противоречива на добрите нрави се явява уговорката за възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а когато възнаградителната лихва е уговорена по обезпечено задължение - надвишаващата двукратния размер на законната лихва, определен с акт на Министерски съвет /съответно ПМС/. В процесния случай задълженията по договора за кредит са необезпечени, но договорената лихва надхвърля трикратния размер на законната лихва за претендиращия период, с което прави клаузата, уговаряща размер ѝ нищожна. В тази насока се позовава на Решение №906/30.12.2004г. по гр.д. №1106/2003г. на ВКС; Решение №378/18.05.2006г. по гр.д. №315/2005г. на ВКС; Решение №1270/09.01.2009г. по гр.д. №5093/2007г. на ВКС; Определение №901/10.07.2015г. по гр.д. №6295/2014г. на ВКС, както и на практиката на ОС Пловдив: Решение №526 от 2.05.2017г. на ОС Пловдив по в.гр.д. №393/2017г., Решение №1210 от 12.10.2018г. на ОС Пловдив по в.гр.д. №1426/2018г., Решение №943 от 5.07.2018г. на ОС Пловдив по в.гр.д. №1214/2018г., Решение №85 от 16.01.2019г. на ОС Пловдив по в.гр.д. №2272/2018г.

Моли в случай, че съдът прецени, че договорът не е нищожен в условията на евентуалност да се постанови, че уговорената клауза на чл.4 от договора, предвиждаща задължение за потребителя да заплати такса "Гарант", включена в месечните вноски в размер на 150 лв. месечно или в общ размер от 1800 лева, е уговорена във вреда на потребителя и е нищожна /чл.146, ал.1 ЗЗП/. Таксата е определена в размер почти равен с размера на отпуснатия кредит и води до неоснователно обогатяване на кредитора и създава опасност от свръхзадлъжняване на потребителя, което противоречи на изискванията за добросъвестност, което обуславя извода за неправомерност на клаузата по смисъла на чл.145, ал.1 ЗЗП. В случая таксата е включена като падежно вземане - част от дължимата вноска, като същевременно не е отразена в размера на ГПР. По този начин заобикаля

ограничението в чл.19, ал.4 ЗПК при определяне ГПР, което обуславя нищожност на договорната клауза относно таксата гарант и съответно недължимост на претендираното на това основание вземане.

Моли съда да постанови решение, с което да признае за установено, че Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303 от 29.06.2020г., сключен между КРЕДИТ ИНС АД София и Н. Г. П. е изцяло недействителен. В хипотезата на евентуалност в случай, че съдът прецени, че целият договор не е недействителен, да постанови решение, с което да признае за установено, че следните клаузи по сключения между КРЕДИТ ИНС АД и Н. Г. П. договор са нищожни, а именно: Чл.3.1. от Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303 от 29.06.2020г., съгласно който се дължи възнаградителна лихва в размер от 36% върху главницата; Чл.4.1. от Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303 от 29.06.2020г., съгласно който се дължи „такса гарант“, в размер на 1800 лева.

Моли съда да осъди „КРЕДИТ ИНС“ АД София да заплати на ищцата основание чл.55 от ЗЗД недължимо платените по Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303 от 29.06.2020г. суми в размер на 1779,76 лв., които след увеличение на размера на иска по реда на чл.214 ГПК се претендират в размер 2171,80 лв.

Претендира направените по делото разноски.

Ответникът „КРЕДИТ ИНС“ АД София представя писмен отговор в срока по чл.131 ГПК, в който взема становище, че оспорва изцяло предявените искове.

Заявява, че Н. Г. П. е кандидатствала за получаване на потребителски кредит чрез сайта на дружеството, на адрес www.creditins.bg, като е предоставила личните си данни чрез попълване на регистрационната форма за кандидатстване, одобрена от управителя на финансовата институция и при спазване на всички изисквания за предоставяне на финансова услуга от разстояние. В резултат на подадената заявка и предоставените от Н. Г. П. данни, негов служител се е свързал с нея на посочения в заявката телефон, като същата е потвърдила самоличността си, истинността на предоставената информация и желанието ѝ да получи при условията на дружеството, кредит в размер на 2500 лв. След обработване на данните и одобрение на кандидата за финансова услуга, на ищца е изпратен на посочената от нея електронна поща, електронен формат на договора за кредит от разстояние. Същата е потвърдила, с избиране на изпратения ѝ от „КРЕДИТ ИНС“ линк за потвърждение, сключването на Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303/29.06.2020г. и желаната сума ѝ е била преведена чрез системата e-raw и получена от същата на каса на партньорски офис на „Изипей“ АД срещу представена от г-жа П. лична карта.

Съгласно формата за кандидатстване ищцата е имала възможност да избере опция да предостави банкова гаранция или да ѝ бъде предоставена такава от дружество, с което кредитодателят има сключен договор. Двете полета, между които потребителят може да избира при подаване на заявка са "Кандидатстване за заем с осигурен гарант" и "Ще предоставя банкова гаранция" - като под първото поле е посочено, че в този случай "Кредит Инс" ще осигури гаранция от одобреното от него дружество, а кредитополучателят се задължава да заплати такса за услугата, а във второто поле е посочено, че в този случай, в

рамките на 3 дни след одобрението на кредита, следва кредитополучателят да представи безусловна и неотменима банкова гаранция. С оглед гореизложеното счита, че ответникът е спазил разпоредбите на ЗПФУР и по-конкретно чл.11, ал.2 - информацията, която е предоставена на потребителя преди сключване на кредита е пълна, вярна, разбираема и не въвежда в заблуждение.

„КРЕДИТ ИНС” АД (с пр. данни „КРЕДИТ ИНС” ООД, ЕИК 175226410, преобразувано чрез промяна на правната форма) има сключен Договор за предоставяне на гаранция по потребителски кредити от 25.10.2014г. с „БИКНЕЛ КОРП” ООД, рег. номер 155538/23.10.2014г., съгласно който „БИКНЕЛ КОРП” ООД в качеството на дружество гарант се задължава да гарантира вземанията на Кредитодателя по отпуснати потребителски кредити, съгласно сключени Договори за потребителски кредити между Кредитодателя и Кредитополучателите, ако тази опция е била избрана от съответния Кредитополучател при подаване на заявката му за отпускане на кредит и същата е била одобрена. Съгласно чл.1 ал.2 от сключения Договор за предоставяне на гаранция по потребителски кредити, Кредитодателят се задължава да събира от името и за сметка на дружеството гарант сумата, представляваща таксата „гарант” от Кредитополучателя. В чл.1 ал.3 е предвидено, че дружеството гарант се задължава след писмено поискване да изплати сумите по просрочени задължения във връзка с договори за предоставяне на потребителски кредити на Кредитодателя, само след като последният е положил усилия и грижа на добър търговец и не е събрал дължимите му се суми включително по съдебен ред в срок от две години от датата на предсрочната им изискуемост.

При подаване на заявката ищцата е изявила желание за заем с осигурен гарант, с оглед което се е задължила да заплаща възнаграждението за предоставената от дружеството гарант гаранция по отпуснатия потребителски кредит. По силата на сключен Договор за предоставяне на гаранция по потребителски кредити 25.10.2014г. с „БИКНЕЛ КОРП” ООД ответникът се е задължил да събира от името и за сметка на дружеството гарант тази сума, а на основание т.4 от договора сключен между страните г-жа П. се е задължила към ежемесечната ѝ вноска да бъде начислена и такса „Гарант”.

Моли да се има предвид, че съгласно чл.442 от ТЗ „с банковата гаранция банката писмено се задължава да плати на посоченото в гаранцията лице определена сума пари съобразно условията, предвидени в нея”. Трайната съдебна практика и установената правна доктрина приемат, че „Повод за издаване на гаранцията е наличие на задължение на наредителя към бенефициера по съществуващ между тях възмезден договор. С цел обезпечаване на това задължение между наредителя и банката се сключва договор за поръчка, по силата на който банката се задължава срещу възнаграждение да издаде банкова гаранция. Вследствие на издаването на гаранцията възниква и правоотношение между банката-гарант и бенефициера, по силата на което банката се задължава да плати задължението на наредителя, което последният има към бенефициера. Предпоставките, при които възниква гаранционното задължение са предмет на договора за поръчка между наредителя и банката-гарант и реквизит на самата банкова гаранция”. Решение №783 от

4.05.2011г. по в.т.д. №72/2010г. на Софийски апелативен съд; Решение №383 от 28.02.2011г. по в.т.д. №306/2010г. на Софийски апелативен съд. В случая само Н. Г. П. би била легитимна страна по договор с банка за предоставянето на банкова гаранция на кредитодателя и няма как тя да поиска същата да му бъде предоставена от ответника при подаване на заявката.

С оглед всичко гореизложено и прилагане по аналогия на правилата за банковата гаранция към такава, предоставена от дружество гарант, възнаграждението дължимо от наредителя по нея не следва да се включва към разходите по потребителския кредит. Същата представлява дължимо възнаграждение за услуга предоставена от дружеството гарант за обезпечаване на вземанията по Договор за потребителски кредит „Екстра” №103303/29.06.2020г. Дължима е по силата на самостоятелно правоотношение, което е резултат от съзнателния избор на ищцата. На последната е била предоставена възможност за избор, като същата е била надлежно информирана за последиците от своя избор. Още преди да избере опцията за предоставяне на заем с осигурен гарант ищцата е била надлежно информирана за съществуването на задължение за заплащане на такса към дружеството, предоставящо гаранцията. Същата е била информирана и за размера на задължението, както и за начините и сроковете за заплащане му, с което в последствие се е съгласила. Съгласно Договор за потребителски кредит „Екстра” №103303/29.06.2020г. сключен между страните, г-жа П. се е съгласила задължението ѝ за заплащане на такса "Гарант" да бъде разсрочено и включено към месечните ѝ вноски.

Ответникът счита за неоснователно твърдението на ищеца, че е налице противоречие на разпоредбите на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК. Заявява, че процесния договор за потребителски отговаря на законовите изисквания заложили в ЗПК, а в погасителния план, който е неразделна част от същия е посочен общият размер на кредита, както и отделно по месечни вноски. От текста на договора става ясно, че същият е ясен и изготвен на разбираем език и съдържа всички необходими реквизити посочени в чл.11 от ЗПК. В сключения между страните договор фигурира както годишния лихвен процент, така и годишния процент на разходите по отпуснатия кредит, като е посочен точният размер на дължимата сума. Посочените параметри са подробно описани и в Общите условия неразделна част от договора за кредит. Същите са публикувани на страницата на дружеството, като ищецът се е запознал с тях предварително още преди подписването на договора за кредит. Документът е изготвен и потвърден от г-жа П. по електронен път и отговаря на всички приложими изисквания, като същият е действителен, съставен при стриктно спазване на разпоредбите на закона.

Ответникът твърди, че процесният договор за кредит попада под уредбата на ЗПК. В разпоредбите на чл.10, ал.1 и чл.11, ал.1-2 от ЗПК са изчерпателно изброени задължителните реквизити на договора, като съобразно чл.20 от ЗПК, когато не са спазени изискванията по чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7-12 и чл.20 и ал.2 и чл.12, ал.1, т.7-9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен. При подробната преценка и съпоставка на клаузите в процесния Договор "Екстра" №103303/29.06.2020г. с разпоредбите на ЗПК се установява,

че сключеният с ищеца договор отговаря на изискванията на ЗПК за действителност, съобразно изискванията на чл.22 от ЗПК. Договорът е сключен в писмена форма по ясен и разбираем начин; посочен е общият размер на кредита, съгласно чл.11, ал.1, т.7 от ЗПК: лихвеният процент по кредита съгласно чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК определен на годишна основа съгласно §1, т.4 от ДР към ЗПК - фиксиран; годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, съгласно чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК; условията за издължаване на кредита - включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, съгласно чл.11 ал.1 т.11; информацията по чл.11 ал.1 т.12; наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора и срока, в който това право може да бъде упражнено, съгласно чл.11 ал.1 т.20; общите условия, които са неразделна част от договора, съгласно чл.11 ал.2 ЗПК.

Разпоредба на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК предвижда, че в договора за потребителски кредит Кредитодателят следва да посочи „годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит”. Съгласно чл.19, ал.1 от ЗПК, годишният процент на разходи по кредита включва "общите разходи по кредита за потребителя, настоящи и бъдещи (лихви, други преки и косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредници за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит." Съгласно чл.19, ал.5 от ЗПК „Клаузи в договор, надвишаващи определените по ал.4, се считат за нищожни”. Следователно дори да се приеме, че с включване на процесната такса „Гарант” се надвишава посочения размер в ал.4 на същата разпоредба, то нищожни са само клаузите, надвишаващи същия, а не целият договор.

Не споделя твърдението, че претенцията за възнаградителна лихва е недействителна, тъй като надвишавала установения в съдебната практика максимум, който трябва да бъде максимално три пъти законната лихва. В конкретния случай съгласно чл.240 от ЗЗД страните са уговорили задължението на кредитополучателя да заплати на дружеството договорна лихва във връзка с ползване на процесния кредит. Правоотношенията между страните се уреждат от специалния Закон за потребителския кредит. Размерът на акцесорните задължения е предварително съгласуван между Кредитополучателя и Кредитодателя, като е съобразен с действащите към момента на сключване на договора изисквания в ЗПК относно годишният процент на разходите по кредита и е резултат от съзнателния и свободен избор на договарящите. Съгласно чл.19 ал.4 от ЗПК годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, а не както е посочено и установено в съдебната практика - трикратният размер, доколкото се касае за специални правоотношения.

Заявява, че отношенията на страните са предварително уредени помежду им, като ответника в качеството си на Кредитодател е посочил възнаградението, което следва да му бъде заплатено срещу риска от предоставяне на конкретната сума. Всеизвестно е, че бързите

кредити се предоставят в рамките на 20 минути, като при тях се вземат само данните по лична карта на лицето и се прави справка за неговия социален и кредитен статус. Както в конкретния случай, така и в много други, ответникът предоставя бързи заеми на хора със спешна нужда от средства, като поема риск същите да не му бъдат върнати в дълъг период от време. Размерът на възнаградителната лихва е съответен на насрещната престация и на риска, който е поел ответника в качеството си на небанкова институция, която се самоиздържа от собствената си печалба. Отбелязва, че съгласно Договора на г-жа П. във връзка с предишни облигационни правоотношения с ответното дружество, е предоставена отстъпка от месечния лихвен процент по кредита в размер на 65 %.

Счита, че няма противоречие, нито заобикаляне на закона, защото съдържанието на разпоредбите, уреждащи такса „Гарант” и договорната лихва в процесния договор, е съобразено с нормите на ЗПК и ЗПФУР, още повече, че потребителят е имал горепосочената възможност да се откаже от целия договор, ако е считал, че е поставен в заблуждение с тези клаузи или че те неправомерно го санкционират финансово. Водейки се от поведението на ищеца, който е кандидатствал при ответното дружество множество пъти и на когото са отпуснати общо четири на брой потребителски кредита, следва да се приеме, че лицето не е възприемало условията по договорите му като неизгодни за него, а напротив, възползвало се е многократно от услугите на „КРЕДИТ ИНС“ АД.

Моли съда да отхвърли така предявените иски, като неоснователни и недоказани. Претендира направените по делото разноски.

Съдът като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и като взе предвид становищата и доводите на страните, приема за установена следната фактическа обстановка:

По делото не се спори и се установява от представените писмени доказателства, че на 29.06.2020г. между ищеца Н. Г. П., в качеството на кредитополучател и „КРЕДИТ ИНС“ АД София, в качеството на кредитодател, е сключен Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303 от 29.06.2020г., по силата на който ответникът е предоставил на ищеца потребителски кредит в размер на 2500 лв. срещу задължението на последния да го върне в срок от 12 месеца, при ГПР 49,7% и годишен лихвен процент 36,00%. В чл.4 от Договора е посочено, че кредитополучателя е избрал кредитодателя да ангажира дружество гарант за гарантиране връщане на вноските му по кредита, за което се е съгласил да заплати в полза на кредитодателя „такса гарант“, разсрочена към месечните му погасителни вноски, съгласно приложения погасителен план. Съгласно Приложение №1 към договора за кредит „такса гарант“ възлиза на 1800 лева. Така месечната вноска на кредитополучателя е определена в размер на 384,58 лв., а общото задължение по кредита възлиза на 4615 лв.

За изясняване на обстоятелствата по делото е назначена и изслушана съдебно-счетоводна експертиза. От заключението на вещото лице, което не е оспорено от страните и съдът възприема като компетентно и добросъвестно се установява, че общо изплатена от ищцата сума по процесния договор за кредит е в размер на 4671,80 лв., като с нея са погасени следните задължения: главница 2500 лв., договорна лихва 315 лв., Такса Гарант

1800 лв. и наказателна лихва 56,80 лв., или кредитът е погасен изцяло.

Вещото лице сочи също в заключението си, че съгласно чл.3.1 от договора, годишен лихвен процент на заема е 36%, а годишният процент на разходите е 49.7%; уговореният срок на договора е 12 месеца; „КРЕДИТ ИНС“ АД прави отстъпка от месечния лихвен процент по кредита в размер на 65 %.; при годишен лихвен процент в размер на 36 %, месечния лихвен процент е 3 %; с отстъпката от 65 % се получава 1.05 % месечен лихвен процент или на годишна база лихвения процент е 12.6 %. Съгласно погасителния план „КРЕДИТ ИНС“ АД е начислил лихва в размер на 315.00 лв., която лихва е начислена за цяла година при главница 2500 лв., т.е. не е съобразен факта, че всеки месец главницата по заема намаля с месечната вноска за главница.

Вещото лице дава заключение, че липсват данни за методиката на изчисление на ГПР и съответно елементите, включени в ГПР, като други разходи от „КРЕДИТ ИНС“ АД в калкулацията на ГПР по Договора освен възнаградителната лихва няма начислени; в погасителния план по договора е начислена „Такса Гарант“, но тя не взета като компонент при изчисляването на ГПР. Вещото лице дава заключение също, че в хипотезата на включване на „Такса Гарант“, която е в размер на 1800 лв. в ГПР, то годишният процент на разходите е 225,25 %.

При така събраните доказателства съдът намира, че не е спорно по делото, че между страните е възникнало правоотношение по договор за потребителски кредит, както и че ищецът е потребител по смисъла на чл.9 ал.3 от ЗПК, поради което за валидност на договора и последици му приложение ще намерят изискванията на ЗПК.

Съгласно чл.22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл.10 ал.1, чл.11 ал.1 т.7-12 и т.20 и ал.2, чл.12 ал.1 т.7-9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен.

Ищецът излага твърдения за нарушения на императивните норми на ЗПК, касаещи ГПР и в частност твърдения, че ГПР не отразява действителния размер на разходите, тъй като в същия не са включени всички такси, комисионни и други видове плащания, събрани от ответника по договора, в т.ч. и „Такса Гарант“, поради което счита договора за потребителски кредит за недействителен.

Разпоредбата на чл.11 ал.1 от ЗПК, регламентираща съдържанието на договора за потребителски кредит, в т.10 въвежда изискване за посочване в договора на годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит. Това изискване е въведено, за да гарантира на потребителя яснота и прозрачност как се формира задължението му, какво е оскъпяването на кредита, както и да му даде възможност да извърши съпоставка с други кредитни продукти и направи своя избор. По правилата на чл.19 ал.1-3 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. По смисъла на ЗПК §1 т.1

"Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси. От изложеното следва, че годишният процент на разходите следва да включва всички разходи на кредитната институция по отпускане и управление на кредита. Спазването на това изискване дава информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР, респ. цялата дължима сума по договора. В настоящия случай в цитирания по-горе договор кредиторът се е задоволил единствено с посочването като абсолютна стойност на ГПР, като липсва ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият размер на ГПР 49,7 %/.

Действително в процесния договор за потребителски кредит е посочен процент на ГПР 49,7 %, т.е. формално е изпълнено изискването на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК. Този размер не надвишава максималния по чл.19 ал.4 ЗПК, но не отразява действителния такъв, тъй като не включва част от разходите за кредита, а именно – „Такса Гарант“, която следва да се включи в общите разходи по кредита по смисъла на §1 т.1 от ДР на ЗПК. Сумата за „Такса Гарант“ е определена като месечна вноска за срока на договора за потребителски кредит и следва да бъде включена в ГПР. От заключението на назначената съдебно-счетоводна експертиза се установява, че прибавянето към ГПР на сумата за „Такса Гарант“, несъмнено води до надвишаване на ограничението на чл.19 ал.4 ЗПК, а от там до нищожност на основание чл.19 ал.5 ЗПК.

Предвид изложеното се налага извод, че договора за потребителски кредит не отговаря на изискванията на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК, тъй като в него липсва посочване на действителният процент на ГПР. Годишният процент на разходите е част е същественото съдържание на договора за потребителски кредит, въведено от законодателя с оглед необходимостта за потребителя да съществува яснота относно крайната цена на договора и икономическите последици от него. След като в договора не е посочен ГПР при съобразяване на всички участващи при формирането му елементи не може да се приеме, че е спазена нормата на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК, което представлява на нарушение по чл.22 ЗПК, водещо до недействителност на договора. Следва да се уточни, че нарушение на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, водещо до недействителност по смисъла на чл. 22 от ЗПК е налице не само, когато в договора изобщо не е посочен ГПР, но и когато формално е посочен, но това е направено по начин, който не е достатъчно пълен, точен и ясен и не позволява на потребителя да разбере реалното значение на посочените цифрови величини, както и когато посочения в Договора размер на ГПР не съответства на действително прилагания между

страните. И в трите хипотези е налице нарушение на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК, доколкото потребителят е реално лишен от информация за приложимия ГПР, което право му признава и гарантира ЗПК.

Предвид изложеното се налага извод, че процесния договор за потребителски кредит не отговаря на изискванията на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК, тъй като в него липсва посочване на действителният процент на ГПР. След като в договора не е посочен ГПР при съобразяване на всички участващи при формирането му елементи не може да се приеме, че е спазена нормата на чл.11 ал.1 т.10 ЗПК, което представлява на нарушение по чл.22 ЗПК, водещо до недействителност на договора. В този случай по правилата на чл.23 ЗПК потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихви и други разходи по кредита.

С оглед установената по делото недействителност на договора за кредит на едно от посочените от ищеца основания, съдът счита, че не следва да разглежда останалите посочени в исковата молба основания за нищожност.

От заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установи, че ищецът е заплатил по Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303 общо сума в размер на 4671,80 лв., от които главница - 2500 лв., договорна лихва - 315 лв., „Такса Гарант“ - 1800 лв. и наказателна лихва - 56,80 лв.

Съгласно разпоредбата на чл.55 ал.1 ЗЗД, който е получил нещо без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, е длъжен да го върне. В тежест на ищеца е да докаже факта на плащането, /факт, който не е спорен по делото/, а задължение на ответника е да установи, че е налице правнозначимо основание за получаването на сумата, респ. за задържането ѝ. Предвид установената недействителност на процесния договор за кредит и с оглед правилото на чл.23 ЗПК, съдът намира, че за ответника не е налице основание за задържане на платената по договора сума за възнаградителна лихва в размер на 315 лв., „Такса Гарант“ – 1800 лв. и наказателна лихва 56,80 лв., или общо сумата от 2171,80 лв.

Предвид гореизложеното съдът намира, че предявения иск за сумата от 2171,80 лв., съответно получена от ответника „КРЕДИТ ИНС“ АД София по Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303 при начална липса на основание се явява основателен и доказан и следва да бъде уважен.

Ищецът е направил искане за присъждане на разноски в размер на 250,39 лв. държавна такса и 350 лв. възнаграждение за вещо лице, както и определяне на адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство при условията на чл.38 ал.2 от ЗА.

Пълномощника на ищеца е поскал определяне и присъждане на възнаграждение при условията на чл.38 ал.2 от ЗА. По делото е представен договор за правна защита и съдействие, в който е обективизирано изявление, че договореното възнаграждение е съгласно чл.38 ал.1 т.2 от ЗА. Съдът счита, че следва да уважи искането. Правото на адвокат да окаже безплатна адвокатска помощ на лице от кръга на визираните в т.1–т.3 на чл.38 ал.1 ЗА, е

установено със закон. В конкретния случай са налице всички необходими предпоставки за възникване на право в полза на процесуален представител на ищеца да претендира и да получи възнаграждение за оказаната безплатно адвокатска помощ и съдействие, на основание чл.38 от ЗА - реално осъществена безплатна правна помощ и основание за ангажиране на отговорността на насрещната страна - ответник за разноски за процесуално представителство на ищеца. Предвид горното съдът счита, че следва да определи в полза на процесуалния представител на ищеца адвокатско възнаграждение за защита и съдействие по първия иск за недействителност в размер на 708,80 лв. /чл.7 ал.2 т.2 във вр. с чл.2 ал.5 на Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения/; За защита и съдействие по втория иск по чл.55 ЗЗД в размер на 517,18 лв. /чл.7 ал.2 т.2 във вр. с чл.2 ал.5 на Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения/, или общо 1225,98 лв.

На основание чл.78 ал.1 ГПК в полза на ищеца следва да бъдат присъдени направените разноски общо в размер на 600,39 лв.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, че Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303, сключен на 29.06.2020г. между Н. Г. П., ЕГН *****, и „КРЕДИТ ИНС“ АД София, ЕИК 205997727, със седалище и адрес на управление гр.София, бул.Цар Борис III №85 ет.Мецанин, представлявано от Марио Георгиев Алексиев е недействителен основание чл.22 ЗПК във вр. с чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК.

ОСЪЖДА „КРЕДИТ ИНС“ АД София, ЕИК 205997727, със седалище и адрес на управление гр.София, бул.Цар Борис III №85 ет.Мецанин, представлявано от Марио Георгиев Алексиев да заплати на Н. Г. П., ЕГН *****, сумата от **2171,80 лв.**, дадена без основание по недействителен Договор за потребителски кредит „Екстра“ №103303/29.06.2020г., както и направените по делото разноски общо в размер на **600,39 лв.**

ОСЪЖДА „КРЕДИТ ИНС“ АД София, ЕИК 205997727, със седалище и адрес на управление гр.София, бул.Цар Борис III №85 ет.Мецанин, представлявано от Марио Георгиев Алексиев, да заплати на ЕДНОЛИЧНО АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО М. Ст.Загора, със седалище и адрес на управление гр.Ст.Загора, бул.Княз Александър Батенберг №28 ет.5 офис 42, БУЛСТАТ 180814656, представлявано от адвокат М. В. М., ЛН 1800056760, при условията на чл.38 ал.2 от ЗА сумата от **1225,98 лв.** адвокатско възнаграждение за осъществено от адвокат М. В. М. процесуално представителство на ищеца Н. Г. П..

Решението подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните, пред Старозагорски Окръжен съд.

Съдия при Районен съд – Стара Загора: _____